

ÖĞRETMENLERİN LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM GÖRME NEDENLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA*

TEACHERS REASONS FOR PURSUING GRADUATE EDUCATION: A QUALITATIVE STUDY

Didem KOŞAR¹ Emre ER² Ali Çağatay KILINÇ³

Başvuru Tarihi:28.06.2019

Yayına Kabul Tarihi: 22.12.2019

DOI: 10.21764/maeuefd.581698

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada öğretmenlerin eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görme nedenleri incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseninde kurgulanan bu çalışmada katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma verileri 16 öğretmen ile gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde nitel veri çözümleme tekniği olan içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre katılımcılar lisansüstü eğitime yenilik, kariyer ve sosyal olanaklar nedeniyle başvurmaktadır. Bununla birlikte katılımcıların önemli bir bölümü iş yükü yoğunluğu, bireysel sorumluluklar ve ekonomik özendiricilerin azlığı gibi nedenler ile programa devam edemediklerini ifade etmiştir. Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak öğretmenlerin lisansüstü eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.

Abstract: This study investigates teachers' reasons for pursuing graduate education. We designed a case study as a qualitative research methods. Participants of this study were selected through maximum variation sampling technique under purposeful sampling methods. The data were collected through interviews with 16 teachers. In the analysis of the data, content analysis which is a qualitative data analysis technique was performed. Results revealed that participants applied graduate education to make a change in their professional life, to have a career and to take some social status advantages. However, a significant portion of the participants stated that they could not continue the program due to reasons such as workload, individual responsibilities and lack of financial support. Some suggestions were presented to improve the graduate education process of the teachers based on the results of the study.

Anahtar Sözcükler: *Öğretmen eğitimi, lisansüstü eğitim, nitel çalışma*

Keywords: *Teacher education, graduate education, qualitative study*

Giriş

Öğretmenlerin eğitimin değişen anlam ve içeriğine uyum sağlayabilmeleri bakımından mesleki becerilerini geliştirmek amacıyla giderek daha fazla oranda lisansüstü eğitim talebinin ortaya çıktığı görülmektedir. Lisansüstü eğitim, araştırmalar yapma yoluyla bilime katkıda bulunacak, gelişen ve değişen toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bilim insanı ve öğretim elemanı yetiştirmeyi amaçlayan bir eğitim faaliyetidir. Lisansüstü eğitim, yüksek lisans ve doktora derecelerini kapsayan, kişilerin kendi lisans alanlarında veya farklı alanlarda

* Bu çalışma, 10-12 Mayıs 2018 tarihleri arasında Sivas'ta düzenlenen '13. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi'nde sunulan bildiriye dayalı olarak hazırlanmıştır.

¹ Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Yönetimi ABD, didemkosar@hacettepe.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4959-1094

² Dr. Öğr. Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Yönetimi ABD, emreer@yildiz.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9084-6768

³ Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eğitim Yönetimi ABD, cagataykilinc@karabuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9472-578X

uzmanlaşmalarını sağlayan, bilim insanı ve akademisyen yetiştirme amacını taşıyan eğitim programlarıdır (Kahraman ve Tok, 2016). Hızla değişen dünyada bireylerin yaşanan gelişmelere uyum sağlayabilmeleri, mesleki gelişimlerini sağlayarak yaşanan değişimlerin öncüsü olabilmeleri ve var olan bilgilerini sürekli güncelleyerek gelişimin bir parçası olmaları, rekabette bilgi ve becerileri aracılığı ile avantaj elde edebilmeleri için lisansüstü eğitim önemli görülmektedir (Aydemir ve Çam, 2015). Lisansüstü eğitim belirli bir alanda derinlemesine çalışmalar yaparak lisans eğitiminden daha farklı bir düzeyde bilgi, beceri ve sentezleme becerisi gerektiren, sorun çözebilme, bilgi üretebilme, mesleki alanlarda uzmanlaşma için yüksek ihtisas gücünü yetiştirme amaçlı bir programdır (Çakar, 1997; Karaman ve Bakırcı, 2010). Aynı zamanda sürekli gelişen ve yenilenen bir çağda önemli bir yer edinebilmek, kalkınmanın en önemli girdisi olan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır (İlhan, Sünkür ve Yılmaz, 2012). Bu açıdan lisansüstü eğitim toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde de önemli bir yere sahiptir.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'ne göre lisansüstü eğitim ve öğretim programları, yükseköğretim kurumlarında yürütülen yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarından oluşmaktadır. Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlamak iken tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Doktora programlarının amacı ise öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2016). Ankara, Gazi ve Hacettepe Üniversiteleri bünyesinde yer alan ve lisansüstü eğitim faaliyetlerini yürüten Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalına ait misyon ifadeleri incelendiğinde, kendisinin ve mesleğinin toplumsal, eğitimsel gelişmedeki yerini ve rolünü kavramış; mesleki yeterlik ve etik sorumluluk kazanmış; kamusal yararları gözetken, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen uzmanlar yetiştirilmesi öne çıkmaktadır. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve diğer kurumların ihtiyaç duyduğu yönetici, denetçi yetiştirilmesi, üniversitelerin ilgili bölümlerine öğretim elemanı yetiştirilmesi ve MEB'e bağlı kurumlarda çalışan öğretmen, yönetici ve denetçilerin mesleki yeterliklerinin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Türk eğitim sisteminin geliştirilmesinde ulusal çıkar ve değerler doğrultusunda politika ve uygulamalara yön verecek araştırma ve geliştirme çalışmalarının yürütülmesi ve paydaşlarla üretilen bilginin politika ve uygulamalara yön vermesini temin

edecek işbirliği ve ilişkilerin geliştirilmesinin üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle, eğitim yönetimi alanında farklı nedenlerle lisansüstü öğrenim görmenin tercih sebebi olabileceği görülmektedir.

Öğretmenlerin Lisansüstü Eğitim Süreçleri

Öğretmen yetiştirme alanında birçok çalışmada ifade edilen yaklaşıma göre öğretmenlerin öğrenmeye yönelik görüş, tutum ve davranışları öğrenci öğrenmesini doğrudan etkilemektedir (Darling-Hammond, 2008). Bu açıdan bakıldığında, okullarda öğrenmeye ilişkin süregelen tartışmaların önemli bir bölümünü öğretmen öğrenmesinin nasıl gerçekleştirileceği oluşturmaktadır. Başka bir ifadeyle, okulun aktarma ve bilgi verme rollerinin değer kaybına uğramasıyla birlikte öğretmenlerin, öğreticilik özellikleri yerini sürekli öğrenmeye bırakmıştır. Zira öğretmenler için öğrenme olanaklarının artırılması bakımından okul geliştirme temelli çalışmalar yapan Harris (2002), belirli bir dönemi kapsayan hizmetiçi eğitim programları yerine öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerine vurgu yapan uygulamaların öneminden bahsetmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerinin sağlanması, bilimsel okuryazarlıklarının artırılması ve teori ile uygulama arasında bağlantı kurulması bakımından eğitim bilimleri alanında lisansüstü programların yaygınlaştırılması önemli görülebilir. Nitekim eğitim yönetimi alanı sınıf içindeki öğretim pratiklerini genellikle dolaylı olarak etkileme potansiyeli taşıdığı düşünülen bir lisansüstü eğitim alanı olarak öğretmenler açısından okulda ilişkilerin yönetilmesi ve liderlik becerilerinin kazanılması açısından önemli katkılar sunabilir. Lisansüstü program kapsamında yönetim, sosyoloji, psikoloji ve felsefe gibi bilim alanlarından önemli ölçüde yararlanılarak eğitim bilimleri açısından çıkarımlar yapılması amaçlanmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde özellikle son yıllarda lisansüstü eğitim ile ilgili yapılan çalışmaların sayısında artış olduğu gözlemlenmektedir. Lisansüstü eğitime ilişkin katılımcıların algılarını inceleyen çalışmaların yanında (Ertem, 2018; Karaduman, 2018), öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme süreçlerinin incelendiği çalışmalarda genellikle katılımcıların öğrencilik sürecine ilişkin görüşlerine odaklanıldığı görülmektedir (Alhas, 2006; Başer, Narlı ve Günhan, 2005; Doğusan, 2003; Dönmez, Aydoğdu, Sever ve Aypay, 2012; İzgi, 2016; Kara, 2008; Nayır, 2007; Sabancı, 2011; Turhan ve Yaraş, 2013). Bununla birlikte, Alabaş, Kamer ve Polat (2012) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenlerini kişisel gelişim, mesleki kariyer ve akademik personel olma olarak belirlemiştir. Arı, Pehlivanlar ve Çömek (2005) yaptıkları çalışmada öğrencilerin lisansüstü öğrenim görme

nedenlerini bilgilerini geliştirmek, maddi kazanç sağlamak ve kariyer sağlamak olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şaşmaz-Ören, Yılmaz ve Güçlü'nün (2012) araştırma bulguları öğretmen adaylarının akademik kariyer yapmak ve akademik personel olabilmek için lisansüstü öğrenim görmek istediklerini göstermektedir. Kahraman ve Tok (2016) ise lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin kendilerini mesleki anlamda geliştirmek, akademik kariyer yapmak ve MEB bünyesinde yönetici olmak amacıyla oldukları belirlenmiştir. Baş (2013) ise MEB'in kariyer basamakları, yurt dışı görevlendirmeler, üst düzey görevlerde yer edinebilme gibi bazı politikaları nedeniyle öğretmenlerin lisansüstü eğitime yöneldiklerini ortaya koymuştur. Sezgin, Kavgacı ve Kılınç'ın (2011) yapmış oldukları araştırmada da öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla öğretim üyelerinden hem öğretim yöntem ve teknikleri hem de rehberlik konusunda beklenti içinde oldukları belirlenmiştir. Başka bir çalışmada lisansüstü eğitim görmeye devam eden okul yöneticileri, öğretmenler ve müfettişlerin karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir (Nayır, 2011). Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar programların yoğunluğu, devam etmekte yaşanan zorluklar ve danışman öğretim üyeleri ile daha fazla zaman ayrılmasının gerektiği yönünde görüşlerini ifade etmiştir. Eğitim bilimleri alanında yüksek lisans yapan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların incelendiği başka bir çalışmada ise katılımcıların mesleki gelişim ve sosyalleşme gibi nedenlerle lisansüstü öğrenim görmek istedikleri ifade edilmektedir (Alabaş, Kamer ve Polat, 2012).

Lisansüstü eğitimin amacına hizmet edebilmesi için öncelikle eğitim bilimleri yüksek lisans programlarına devam eden ve büyük ölçüde eğitim sisteminin çeşitli kademelerinde öğretmenlik yapmakta olduğu bilinen öğrenci grubunun (Aslan, 2014) bu eğitim programına dâhil olma nedenlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Zira alanyazında incelendiğinde, özellikle öğretmenlerin eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görme nedenlerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle öğretmenlerin eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görme nedenlerinin ve bu nedenleri etkileyen faktörlerin belirlenmesi önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda mevcut çalışma, eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerin lisansüstü eğitimi ve eğitim yönetimi alanını tercih etme nedenlerinin, bu programdan beklentilerinin ve tercih nedenlerini etkileyen faktörlerin tespit edilerek iç ve dış paydaşlara öneriler sunması açısından önemli görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı eğitim yönetimi alanındaki öğrencilerin lisansüstü öğrenim görme nedenlerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda katılımcıların; lisansüstü öğrenim görme nedenlerine, lisansüstü öğrenim görme engellerine, kimlerin lisansüstü öğrenim görmesi gerektiğine, lisansüstü öğrenimi teşvik etmeye ve lisansüstü öğrenim görmenin sonuçlarına yönelik görüşleri incelenmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Eğitim yönetimi öğrencilerinin lisansüstü öğrenim görme nedenlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma nitel araştırma yöntemi ve tipik durum çalışması deseninde kurgulanmıştır. Tipik durum deseni gündelik hayatta karşılaşılan belirgin durumlar belli bir çerçevede ele alınıp incelenmektedir. Karmaşık ve anlaşılması zor bir durumun, bu durumu etkileyen değişkenleri de hesaba katmak suretiyle incelenmesine yardımcı olan bu desen, keşfedici ya da açıklayıcı bir niteliğe sahip olabilmektedir (Yin, 2017). Bu doğrultuda mevcut çalışmada öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenlerine ilişkin görüş, düşünce ve algıları tipik bir durum olarak ele alınıp çözümlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna seçilecek öğretmenlerin belirlenmesinde cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mezun olunan lisans programı ve lisansüstü eğitim dönemi gibi değişkenler çeşitlilik kaynağı olarak alınmıştır. Araştırmanın katılımcılarını toplam 16 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlerin 11'i kadın, 6'sı erkektir. Öğretmenlerin yaş ortalaması 30, ortalama hizmet süresi 7 yıldır. Katılımcıların 8'i yabancı dil eğitimi, 3'ü sınıf eğitimi, 2'si işletme, 1'i Türkçe eğitimi, 1'i fizik eğitimi ve 1'i matematik eğitimi mezunudur. Bununla birlikte katılımcıların 15'i ders, 1'i tez döneminde olup lisansüstü eğitime devam etmektedir.

Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama aracının geliştirilmesi dört basamaklı bir süreçte

gerçekleştirilmiştir. Birinci basamakta araştırma problemine ilişkin alanyazın detaylı bir şekilde taranmış, benzer çalışmalar incelendikten sonra taslak bir görüşme formu oluşturulmuştur. İkinci aşamada taslak form uzman görüşüne sunulmuş ve bu basamakta öncelikle kapsam geçerliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda taslak form ikisi eğitim yönetimi ve biri de eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında görev yapan üç öğretim üyesinin incelemesine sunulmuştur. Formu inceleyecek öğretim üyelerinin belirlenmesinde lisansüstü eğitim alanında çalışma yapmış olmak (eğitim yönetimi alanında çalışan uzmanlar için) ve nitel araştırma yöntemi konusunda uzman olmak (eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında çalışan uzman için) ölçüt olarak alınmıştır. Uzmanlar tarafından taslak form üzerinde yapılması önerilen değişiklikler araştırmacılar tarafından değerlendirilmiş ve form üzerinde bazı değişiklikler ve düzeltmeler yapılmıştır. Üçüncü aşamada taslak form, katılımcı grupla benzer özelliklere sahip ancak bu grupta yer almayan iki katılımcının görüşlerine sunulmuş ve önerileri alınmıştır. Son aşamada taslak form, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde görev yapan bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş ve bu şekilde öğretmenlere yönelik beş sorudan oluşan görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri katılımcılarla yapılan yüz yüze görüşmelerle toplanmıştır. Bu görüşmeler araştırmanın 1. ve 2. yazarı tarafından gerçekleştirilmiştir. Her bir katılımcıyla görüşme öncesi iletişim kurularak görüşmenin gerçekleştirileceği yer ve saat konusunda uzlaşıya varılmıştır. Bununla birlikte yapılan ön görüşmede katılımcılara araştırmanın kapsamı, bağlamı ve amaçları konusunda bilgi verilmiştir. Katılımcılardan yapılan görüşmelerin ses kaydına alınması için izin istenmiş, izin verilmemesi durumunda görüşme sırasında araştırmacılar tarafından not tutulacağı belirtilmiştir. Tüm katılımcılar ses kaydına izin vermiştir. Mevcut araştırmada yazarlar Creswell (2007) tarafından önerilen nitel araştırmalarda izlenmesi gereken etik ilkeler konusunda hassas davranmaya çalışmışlar ve bu doğrultuda her bir katılımcıya görüşmeye başlamadan önce araştırmaya katılım noktasında özgür oldukları ve istedikleri zaman görüşmeyi sonlandırabilecekleri, soruları istedikleri gibi cevaplandırabilecekleri ifade edilmiştir. Görüşmeler 1. ve 2. yazarın görev yaptığı üniversitelerdeki ofislerinde, belirlenen saatlerde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 40-60 dakika arasında sürmüştür.

Nitel araştırmalarda veri analizi sürecinde üzerinde uzlaşıya varılan bir yol bulunmamaktadır. Buna rağmen alanyazında nitel araştırmalarda veri analizi noktasında yazarların birleştiği

nokta, bu sürecin sistematik bir yol izlenerek ve izlenen yolun ayrıntılarıyla açıklanarak iletildiğidir (Cresswell, 2007; Yıldırım ve Şimşek, 2016; Yin, 2007). Bu araştırmada da Cresswell'in (2007) önerileri doğrultusunda veriler sistematik bir süreç izlenerek analiz edilmiştir. Buna göre ilk aşamada ses kaydına alınan görüşmeler deşifre edilmiş, kâğıda geçirilmiş ve toplam 52 sayfalık bir ham veriye ulaşılmıştır. Bir sonraki aşamada elde edilen ham veri her bir araştırmacı tarafından dikkatli bir biçimde okunmuş ve bu şekilde verinin tamamına hâkim olunmaya çalışılmıştır. Ardından içerik analizi kullanılarak verilerin kodlanması yine her bir yazar tarafından ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bu işlemin ardından her bir yazar tarafından üretilen tema, kategori ve kodlar bir araya getirilmiş; benzerliklere ve farklılıklara yönelik yapılan inceleme sonucunda nihai tema, kategori ve kodlar oluşturulmuştur. Bulguların raporlanması sırasında ilgi çekici noktaları belirtmek amacıyla katılımcıların doğrudan görüşleri de sunulmuştur. Son olarak katılımcıların doğrudan ifadelerinde “Ö1 (1. Öğretmen), Ö8 (sekizinci öğretmen)” şeklinde kısaltmalardan yararlanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda iç geçerliği (inandırıcılık), dış geçerliği (aktarılabirlik), iç güvenirligi (tutarlılık) ve dış güvenirligi (teyit edilebilirlik) sağlamak için bir dizi strateji kullanılmaktadır (Lincoln ve Guba, 1985). Bu kapsamda mevcut çalışmada iç geçerliği sağlamak amacıyla katılımcı teyidinden yararlanılmıştır. Buna göre her bir katılımcıyla yapılan görüşme kâğıda geçirildikten sonra ilgili katılımcıyla paylaşılmış ve katılımcıdan görüşlerini gözden geçirmesi, varsa eksikleri tamamlaması istenmiştir. Her bir görüşmeci için aynı işlem tekrarlanmıştır. Bazı katılımcılara görüşme metni e-posta aracılığıyla ulaştırılırken bazılarında elden ulaştırılmıştır. Araştırmanın aktarılabirliğini sağlamak amacıyla ayrıntılı betimleme stratejisinden yararlanılmıştır. Buna göre araştırmanın her bir aşaması tüm ayrıntılarıyla okuyucuya sunulmuş ve mümkün olduğunca açık bir biçimde tüm süreçlerden söz edilmiştir. Araştırmanın tutarlılığını sağlamak amacıyla kodlayıcılar arası görüş birliği stratejisinden yararlanılmıştır. Cresswell (2007) kodlayıcılar arası uyumun nitel araştırmalarda güvenirligi sağlayan önemli süreçlerden biri olduğuna işaret etmektedir. Bu bağlamda araştırma grubunda yer almayan, nitel araştırma konusunda uzman ve lisansüstü eğitim konusunda çalışmaları bulunan bir öğretim üyesiyle araştırmanın ham verileri paylaşılmış ve kendisinden bu ham veriler üzerinden temai kategori ve kodlar üretmesi istenmiştir. Ardından bu tema, kategori ve kodlarla, araştırmacıların ortak bir tavırla üzerinden karara vardıkları nihai tema, kategori ve

kodlar karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmada tema, kategori ve kodlar arasında yüksek düzeyde bir uyum tespit edilmiştir. Uyumun yakalanamadığı noktalar için yazarlar, bağımsız kodlayıcının da hazır bulunduğu bir panel düzenlemişlerdir ve bu panelde yapılan tartışmalar sonucunda tema, kategori ve kodlara son halini vermişlerdir. Son olarak araştırmanın teyit edilebilirliğini sağlamak amacıyla uzman incelemesi stratejisinden faydalanılmıştır. Bu süreçte de nitel araştırma konusunda uzman başka bir öğretim üyesi ile mevcut araştırma paylaşılmış ve uzmandan araştırmayı kavramsal boyutu, amaçları, problemi, yöntemi, deseni, veri toplama aracı, verilerin analizi ve raporlanması boyutlarında bir bütün olarak değerlendirmesi ve varsa eksiklikleri belirtmesi istenmiştir. Uzman incelemesinden çıkan öneriler de göz önünde bulundurularak araştırmaya son hali verilmiştir. Araştırmanın teyit edilebilirliğini sağlamak amacıyla yapılan bu teyit incelemesinde uzmandan alınan en önemli önerilerden biri, bir önceki aşamada bağımsız kodlayıcının da hazır bulunduğu bir panel düzenleyerek nihai tema, kategori ve kodlara karar verilmesi olmuştur. Bu öneri doğrultusunda bağımsız kodlayıcı ve araştırmacılar belirlenen zaman ve mekânda bir araya gelip bir tartışma ortamı sağlamak suretiyle nihai tema, kategori ve kodlara ulaşmışlardır.

Bulgular

Araştırmada belirlenen sorulara ilişkin görüşmelerden elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Katılımcıların lisansüstü öğrenim görme nedenlerine ilişkin görüşleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Eğitim yönetiminde lisansüstü öğrenim görme nedenlerine ilişkin bulgular

Kategori	Kodlar	<i>n</i>
<i>Bireysel</i>	Yenilik ihtiyacı	10
	Öğrenme isteği	9
	Kişisel gelişim	8
	Rekabet	5
	Yönetici olma isteği	5
	Farklılık yaratma	2
<i>Mesleki</i>	Kariyer yapma	13
	Mesleki bilgi edinme	11
	Mesleki yenilenme	8
<i>Akademik</i>	Üniversitede çalışma	6
<i>Ekonomik</i>	Maaş artışı	5
<i>Sosyal</i>	Sosyal statü	8
	Yeni çevre	7

Çalışma grubunda bulunan katılımcılara “Eğitim yönetiminde lisansüstü öğrenim görme nedenleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, verilen cevaplara ilişkin önemli görülen bölümler çalışma grubunda yer alan kişilerin ifadeleri ile aşağıda özetlenmiştir. Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların önemli bir bölümünün EY alanında lisansüstü eğitime devam etme nedenleri arasında yenilik ihtiyacı ($n = 10$), kariyer yapma ($n = 13$), mesleki bilgi edinme ($n = 11$), sosyal statüsünü artırma ($n = 8$) görüşleri öne çıkmaktadır. Bununla birlikte lisansüstü eğitim sonucunda ekonomik kazanç ($n = 5$), akademik kariyer ($n = 6$) ve yönetici olma isteği ($n = 5$) gibi görüşlerin vurgulandığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

Ö1: “Bu bölümde yüksek lisans yapmayı aslında hiç düşünmedim. Lisansta tanıdığım ve derslerinden çok keyif aldığım bir hocam dolayısıyla bölümde eğitime başladım. Daha sonra başta mesleki katkı sağlaması amacıyla bu alanı daha çok sevdim. Ayrıca kendini geliştirmeyen bir birey eğitimci olamaz diyerek diğer insanlardan farklı olmayı istedim ve hem kişisel gelişimim için hem de topluma daha faydalı bir birey olmak için yüksek lisans yapmak istedim.”

Ö4: “Öğretim görevlisi olmayı çok istiyorum. Bu hedefime ulaşamazsam bile lisansüstü eğitimin başta kişisel gelişimime faydalı olacağını düşünüyorum. Lisansüstü eğitim yaparak kongrelere katılıyorum burada çeşitli tecrübeler yaşarken sosyal çevremi de genişletmiş oluyorum. Aslında bazen öğrenci olmanın ne kadar da güzel olduğunu düşünüyorum ve hep böyle kalmasını istiyorum.”

Ö5: “Eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmadaki başlıca sebebim kişisel gelişimdir, lisans eğitimi bitip mesleğe başladığımda öğrencilik hayatının bitmiş olmasının verdiği boşluk benim için rahatsızlık vericiydi; yeniden öğrencilik hayatına dönmek istedim. Ayrıca MEB ile ilgili bazı projelerde yüksek lisans şartı arandığı için ilerde lazım olabilir düşüncesi de var.”

Ö6: “İlk sırada kişisel gelişim yer almakta. Bununla birlikte farklı ortamlarda bulunarak hayat tecrübesi çeşitliliğini arttırmak. Çevremdeki kişilere ve öğrencilerime daha faydalı olabilmek. Hayat boyu gelişime olan inancım nedeniyle her daim yeni bir yerde bulunmak ve yeni kazanımlar elde etmek. Gelecek zamanlarda eğitim yönetimi alanında yer alırsam gerçekten hakkı ile işimi gerçekleştirebilecek donanıma sahip olmak.”

Ö16: “Bir öğretmen olarak kendimi sürekli geliştirmem gerektiğine inanıyorum. Kendi alanımda akademik olarak gelişmenin yanında eğitici yönümün de uzmanlık derecesinde olması kişisel tatminimi sağlayacağını düşünüyorum. Öğrenmeyi ve öğrendiklerimi öğretmeyi seviyorum. Bence tüm öğretmenlerin imkanlar ölçüsünde eğitim yönetimi alanında verilen eğitimi alması gerekir. Kendi adıma bu alanda ciddi kazanımlar elde ettiğimi düşünüyorum. Gerek sınıf ortamında gerek okul ortamında uygulayabileceğim kazanımlar bunlar. Ülkemizin geleceğini imar eden öğretmenler olarak öğrencilerimizi kendimizden üstün olacak şekilde yetiştirmeliyiz. Kendi çitımızı ne kadar yükseltirsek gelecek nesiller de en az o kadar yüksek çitalı olacaktır. Zaten ilerleme böyle olmaz mı? Öğrenci öğretmenin gözüne baktığında dolu olduğunu görmeli ona özenmeli. Bu da ancak iyi eğitim almış ve bunu içselleştirmiş öğretmenlerle mümkün olacaktır.”

Bu nedenlerle kariyer sahibi, ne dediğini temellendirerek bilerek konuşan, eğitimi planlayabilecek ve yürütebilecek bir yetiye sahip daha iyi bir öğretmen olmak için yüksek lisans yapıyorum.”

Bu bulgulara dayalı olarak katılımcıların lisansüstü öğrenim görme gerekçelerini öncelikle öğretmenlik mesleğinin doğası gereği içinde buldukları rutin sayılabilecek duruma yeni bir bakış açısı getirmek, akademik kariyer yapmak, yöneticiliğe geçerken avantaj sağlamak, ekonomik fayda elde etmek ve sosyal ya da mesleki statülerini yükseltmek gibi ifadelerle açıklama eğiliminde oldukları söylenebilir. Katılımcıların eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmelerine engel olan faktörlere ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmelerine engel olan faktörlere ilişkin bulgular

Kategori	Kodlar	n
Kişisel	Ailevi sorumluluklar	10
	Ders ve içeriğin ağırlığı	9
	Ulaşım ve devam sıkıntısı	7
Mesleki	İş yükü fazlalığı	14
	İzin alma zorluğu	7
Ekonomik	Ekonomik getiri azlığı	5
	Masraflı olması	2

Çalışma grubunda bulunan katılımcılara “Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmeye engel olan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, verilen cevaplara ilişkin önemli görülen kısımlar çalışma grubunda yer alan kişilerin kendi ifadeleri ile aşağıda verilmiştir. Tablo 2’de katılımcıların lisansüstü öğrenim görmelerinin önündeki engellere ilişkin görüşleri kişisel, mesleki ve ekonomik gerekçeler olarak ifade edilmektedir. Bu gerekçeler ailevi sorumluluklar ($n = 10$), iş yükünün fazla olması ($n = 14$), ders içeriklerinin ağırlığı ($n = 9$) ve izin almada yaşanan zorluklar ($n = 7$) şeklinde sıralanmaktadır. Buna göre katılımcılar programın içeriğine, ekonomik faydasının sınırlı olmasına ve okuldaki iş yüklerinin programa devam etmelerine izin veremeyecek kadar yoğun olmasına vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

Ö1: “Hem çalışıp hem okumak gerçekten çok zor. Sırf akademik çalışmalarla ilgilensek çok daha kolay olurdu ancak çalışırken sorumluluklarımızın ve iş yükümüzün fazla olması, işten izin almakta zorluk çekmemiz, farklı şehirde olup ulaşım sıkıntısı yaşamamız bizleri engelleyen faktörlerin başında gelmektedir.”

Ö3: “Ailevi sorumluluklarım oldukça fazla. Eşimin desteği çok kıymetli ama uzak bir şehre her hafta gidip gelmiyor olmam ev düzenimiz, ekonomik durumumuz açısından oldukça sarsıcı olabiliyor.”

Ö5: “MEB’e bağlı çalışan öğretmenler olarak izin alma sıkıntısı, idarecilerle bu sebepten sürekli ters düşme de yüksek lisans yapmayı oldukça zorlaştırıyor (Ö5).

Ö6: “İş yerinin izin verme yetkileri ve izin verme davranışları. Üniversitenin ders programı düzenleme şekli. Aile sorumluluklarının her zaman derslerden önce gelmesi ve bazen bu durumun devam etme ve ders çalışmaya etkisi. Maddi olarak belirli bir bütçe ayırmak gerekliliği. Ekonomi ve kariyer açısından getirisinin tatmin edici olmaması.

Ö8: “En büyük sıkıntı bence izin almak. İş yoğunluğu nedeniyle idareciler öğretmenlere izin vermeye yanaşmamaktadır. Tabii aileye ayrılan zamanın azalması da engel olarak görülebilir. Şehir dışından gelen öğrenciler için ulaşım bir engel olarak görülebilir.”

Ö11: “Lisansüstü bir program olmasına rağmen kesinlikle ders saatleri engelleyen faktörler sırasında ilk sırada. Lisans bitirmiş bireyler olarak çoğumuzun iş sorumlulukları var; izin alma konusunda maalesef ki her daim sıkıntılar, tartışmalar yaşanıyor. Bu konuda maalesef ki okulumuz eğitimcileri de öğrencilerine yardımcı olmuyor.”

Ö11: “Aslında vereceğim bu cevap hemen hemen tüm lisansüstü programlar için geçerlidir. Lisans eğitimi tamamlamış kişiler çoğunlukla meslek sahibi oldukları için hem meslek hayatını hem okul hayatını bir arada götürmek için en engelleyici kısımdır.”

Ö15: “Lisansüstü eğitim genellikle çalışma hayatına başladıktan sonra yapılıyor ve tabii bu da iş yerinden izin alma sıkıntısını beraberinde getiriyor. Hem iş hayatı hem de öğrenciliğin bir arada yürütülmesi de zorlayıcı oluyor. İkisinden birini aksatmak zorunda kalabiliyorsunuz. Aldığınız eğitimle ilgili daha fazla kitap, makale okumak, araştırma yapmak istiyorsunuz fakat iş yoğunluğu buna izin vermiyor ve sosyal yaşantınızdan da fedakârlık yapmanız gerekiyor. İnsanlar bu sebeplerle sadece ileride işlerine yarayacaksa, aldıkları eğitim onlara kariyer imkânı sağlayacaksa lisansüstü eğitime yöneliyorlar. Keşke tersi mümkün olabilseydi ama günümüzde insanların sadece kişisel gelişimleri için eğitime zaman, para ayırabileceklerini, emek harcayabileceklerini düşünmüyorum. Mutlaka karşılığını almak istiyoruz.”

Katılımcıların eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim görmesi gerektiğini düşündükleri kesimlere ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Eğitim yönetimi alanında kimlerin lisansüstü öğrenim görmesi gerektiğine ilişkin bulgular

Kategori	Kodlar	n
Eğitimciler	Öğretmenler	15
	Okul yöneticileri	13
	Müfettişler	8
	Politika yapıcılar	5
	Bakanlık çalışanları	4

Çalışma grubunda bulunan katılımcılara “Eğitim yönetimi alanında kimler lisansüstü öğrenim görmelidir?” sorusu yöneltilmiş, verilen cevaplara ilişkin önemli görülen kısımlar çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin kendi ifadeleriyle aşağıda özetlenmiştir. Tablo 3’e göre katılımcıların önemli bir bölümünün öğretmenlerin ($n = 15$) ve okul yöneticilerinin ($n = 13$), EY alanında lisansüstü eğitim görmesi gerektiğini belirttikleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte müfettişler ($n = 8$), politika yapıcılar ($n = 5$) ve bakanlık çalışanlarının ($n = 4$) bu alanda lisansüstü öğrenim görmelerinin yararlı olacağı yönünde görüş belirtilmiştir. EY alanının her kademedeki eğitim yöneticisi ve araştırmacısı yetiştirilmesini amaçlayan bir alan olduğu düşünüldüğünde, yerel ve ulusal düzeyde eğitim yöneticilerinin bu alanın potansiyel hedef kitlesi olarak görüldüğü söylenebilir. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Ö1: “Özellikle eğitim politikası geliştirmek isteyenler, eğitim uzmanları, okul idarecileri ve eğitim müdürleri. Çünkü; bu meslek grupları eğitim felsefesinden yönetimine kadar donanımlı olurlarsa eğitim alanında da o kadar verimi artırıp doğru kararlar alacaklardır.”

Ö2: “Eğitim yönetimi alanında eğitim yöneticisinin yetiştirilme ölçütleri, yeri olmaması en büyük sıkıntı ama yine de eğitim yöneticisi olmayı hedefleyen eğitim fakülteleri mezunları bence bu işi yapmalı.”

Ö3: “Alanla ilgili ve istekli olan, eğitim yöneticiliği yapmış kimseler olmalı. Alanla ilgili hem teorik hem de pratik deneyimi olanların daha başarılı olabileceğini düşünüyorum. Ama sadece deneyimde tek başına bir şey ifade etmeyebilir. MEB’de çalışan yöneticilerinde en az tezsiz yüksek lisans düzeyinde eğitim almaları yerinde olur diye düşünüyorum. Birçok yönetici, örgütsel güven, okul iklimi, farklılıkların yönetimi, örgütsel adalet, örgütsel sağlık, örgütsel vatandaşlık, mobbing vb. gibi yeni yönetim literatürünü bilmemekte, bu nedenle yönetsel sorunları çözümü için pratik çözümler üretememektedirler. Alanla ilgili yayınlar takip edilmemekte yaptıkları işin sahasında aktif rol almalarına rağmen eğitim yönetimi alanıyla ilgili farkındalıklarının yeterli olmadığı kanaatindeyim. Ayrıca lisansüstü eğitim lisans sonrasında da öğretmenlere devam niteliğinde sunulabilir böylelikle potansiyel yönetici olabilecek öğretmenlerin tamamı belki lisans eğitiminden sonra 1 yıl yönetim alanıyla ilgili öğretmen yetiştirme programlarında bütünleşik ders alarak yeterliliklerini arttırmış olur. Özellikle doğu bölgelerinde 2 yılını dolduran öğretmenlerin eğitim kurumlarında müdür yardımcısı olabilmeleri veya göreve başlar başlamaz müdür yetkili öğretmen olmaları eğitim yönetimi anlamında yetiştirilmeleri gerektiğinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.”

Ö5: “MEB’de çalışan tüm kademedeki idareciler bu eğitimi almalıdır çünkü yöneticilik öğretmenlik mesleğinden tamamen farklı bir alandır, öğretmenlik becerisine sahip her kişi yönetici olamaz.”

Ö6: “MEB’e bağlı bütün kurumlarda yer alan yönetici konumunda bulunan kişiler. Ayrıca eğitim yöneticisi olma isteğinde olan her kişi.”

Ö8: “İmkanı olan tüm öğretmenler almalıdır. Fakat idareci olanların kesinlikle en az lisansüstü eğitim almaları gerekir. Okulda lider konumunda olanların

eğitim yönetimi alan derslerinin en iyi uygulayıcıları olacaktır. Kaliteli idareci kaliteli okul, kaliteli eğitim ortamı demektir.”

Ö9: *“Eğitim Fakültesi mezunu olan, herhangi bir eğitim kurumunun tozunu yutan kişiler öncelikli olarak; Fen Edebiyat, IIBF gibi mezunların da bu alana ilişkin eğilimlerini ölçen mülakat ya da testler sonucu bu eğitim almaları gerektiği düşüncesindeyim. Eğitim, süreçte insani isleyen ve istedik yönde davranış kazandırma sureci olduğundan bir fabrika ya da işletme yönetiminden oldukça farklıdır. Dolayısıyla alınan ve hayata geçirilecek her kararda insanın (öğrencinin) farklı yaşlarda sahip olabileceği psikolojik faktörler göz önünde bulunmalıdır. Bu nedenle ancak sınıftaki ortamı bilen, teorinin uygulamaya geçtiğinde çıkabilecek sorunları önceden kestirebilecek kişilerin öğretmenler olduğu düşüncesindeyim.”*

Ö10: *“Öğretmenlik mesleğini hali hazırda icra eden kişiler bu program için daha uygundur. Çünkü onlar sistemin işleyişine orta noktadan dahil olmaktadır, dolayısıyla da lisansüstü derslerinde öğrenilen bilgileri kolaylıkla pratiğe dökme, okul ortamında etkin gözlemlene, analiz etme, çözüm sunma gibi eylemleri gerçekleştirebilirler.”*

Ö11: *“Eğitim Yönetimi lisansüstü programını kesinlikle öğretmenler almalıdır. Eğitim Yönetimi, yalnızca bir okulu, bir kurumu yönetmek değildir. Dolayısıyla eğitime ilgi duyan ve bunu kendine meslek edinmiş kişilerin hem kendilerini hem de mesleki gelişimleri için bu program gereklidir.”*

Ö14: *“Bu alanda eğitim alması gereken kişiler mesleki açıdan eğitimle iç içe olan kişiler olmalıdırlar. Bilimsel araştırmaların temelinde problem saptayıp onu çözmek veya o durumu iyileştirmeye yarayan sonuçlar ortaya koymak olduğu için eğitimde ve eğitim yönetimi alanında olan eksikleri en iyi bu kişiler görebilir ve daha etkili sonuç önerilerinde bulunabilirler.”*

Ö15: *“Eğitim sürecinde rol oynayan herkesin. Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, kurucuların, Maarif müfettişlerinin, Milli Eğitim Bakanlığında, eğitim ile ilgili kararlarda aktif rol oynayan kişilerin ve diğer Bakanlıklarda eğitim dairelerinde çalışan veya başka kuruluşların eğitim işlerinden sorumlu yöneticilerin eğitim alması gerektiğini düşünüyorum. Teorik bilgiler ışığında eğitimdeki gelişmeleri okullarına uyarlayabilmeleri ve sürekli gelişim için pratik çözümler sunabilmeleri gerektiğine inanıyorum. Milli Eğitim Bakanlığında çalışanların eğitimde bu kadar belirleyici rol oynarken öncelikle teorik altyapıyı kendileri için oluşturmaları ve eğitim alanında ortaya çıkan sorunları bilimsel yaklaşımla ele almaları gerektiğine inanıyorum. Eğitim alanında dünyadaki iyi örnekleri ülkemizde nasıl uygulayabiliriz, kendimize uygun en iyi eğitim modelini nasıl oluşturabiliriz ve ülkenin her yerine kaliteyi bozmadan aynı eğitim hizmetini nasıl sunabiliriz, ülke kaynaklarının ne kadarı eğitime ayrılmalı ve büyümenin yanında kalkınmayı da sağlamak istiyor muyuz? Bunları konuşabilmemiz için öncelikle bizim alanda eğitimli olmamız gerekir.”*

Katılımcıların EY alanında lisansüstü eğitimin yaygınlaştırılması için önerileri Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4

Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi teşvik etmeye ilişkin bulgular

Kategori	Kodlar	n
İş	Unvan	6
	İşe girmede avantaj	4
	Tayin hakkı	3
<i>Maddi teşvik</i>	Ücretlerde artış	7
<i>Zorunluluk</i>	Eğitim yöneticisi olma koşulu	10
İşbirliği	MEB-Üniversite işbirliği	8
	Üniversiteler-Yurt dışı	2
	Hizmet içi eğitim	4
Destek	Bütçe	5
	İzin	10
<i>Sınavlar</i>	Puan avantajı	4
Lisans	Eğitim yöneticiliği lisans programı	5
	Yönlendirme-bilgilendirme	7

Çalışma grubunda bulunan katılımcılara “Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitimin teşvik edilmesi amacıyla neler yapılabilir?” sorusu yöneltilmiş, verilen cevaplara ilişkin önemli görülen kısımlar çalışma grubunda yer alan kişilerin kendi ifadeleri ile aşağıda özetlenmiştir. Tablo 4’e göre katılımcıların eğitim yöneticisi olma konusunda belirleyici etkisinin olması ($n = 10$), okuldan izin almada kolaylık sağlanması ($n = 10$), MEB ve üniversiteler arasında programın uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla protokol yapılması ($n = 8$), mesleki kariyer basamaklarının belirlenerek unvan verilmesi ($n = 6$), ücretlerde artış yapılması ($n = 7$) gibi görüşler öne çıkmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, katılımcıların görüşleri programa giriş koşullarının kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması, programa devam etme konusunda kolaylık sağlanması ve programdan mezun olduktan sonra bazı avantajların sağlanması konusunda yoğunlaşmaktadır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

Ö1: “Kolay iş bulma, maddi teşvik, idareci ve eğitim yöneticisi olmak için bu alanda yüksek lisans yapma zorunluluğunun getirilmesi gibi uygulamalar yapılabilir.”

Ö2: “Yönetici sınavlarında cazip bir puan avantajı sağlanmalı veya sınavsız tercih yaptırılmalı. Müfettişlik ve şube müdürü atamalarında ekstra puan verilmeli veya ön şart olarak ifade edilmeli. Ek ders katsayıları en az %50 artırımlı olmalı. Bu alanda doktora yapanlar için Eğitim yöneticiliği bir meslek olarak görülmeli ve kalıcı olmalı. Doktora yapan eğitim yöneticileri öğretmen yetiştirme programlarında veya hizmet içi eğitimlerinde aktif olarak değerlendirilmeli. Eğitim yöneticiliği lisans programı açılmalı.”

Ö4: “İlk önce boğulan öğretmeni serbest bırakıp önünü açmalı. Git nereye gidersen git yeter ki güzel ve faydalı şeyler yap demeli. Tayin hakkı getirilmeli

tabi suiistimal edilmemesi için bazı önlemler alınmalı. Lisansüstü eğitim tayin için bir araç olmamalı. Ekonomik destek verilmeli maaşlarda ciddi anlamda katkı verilmeli. Lisansüstü eğitim yapanlara diğer öğretmenlere seminer vermesi için fırsat tanınmalı. İyi motivasyon olur. Sınıf ve okul öncesi eğitimi mezunları için üniversiteler ve MEB anlaşarak bir plan yapmalı ve onların lisansüstü eğitim almaları kolaylaştırılmalı.”

Ö5: “Öğretmenler için en önemli teşvik, yüksek lisans yapıldığında unvanda ve maaşta bir ilerleme söz konusu olmasıdır.”

Ö6: “MEB’e bağlı okullarda tatmin edici derecede maddi destek sağlanmalı maaş artışı ya da ek ders artışı gibi, eğitim yöneticisi seçimlerinde ek puan değil kriter olarak yer alması.”

Ö7: “Sanıyorum eskiden müfettişliklerde öncelik hakkı tanınıyordu o zamanki şartlar olsaydı daha çok başvurulurdu diye düşünüyorum. Öğretmenlikte meslek içi yükselme ya da en azından bir ön ad- uzman gibi kazanımı olsaydı daha çok başvuru olurdu diye düşünüyorum.”

Ö8: “Uzman öğretmen unvanı verilebilir. Buna bağlı olarak maaş artışı yapılabilir. Bence bu öğretmenlerin öğrendiklerini uygulayıp uygulamadıkları da çeşitli yöntemlerle kontrol edilmeli. Yani öğretmende bu eğitimden sonra bir şeyler değişti mi öğrendiklerini nasıl uyguluyor. Burada eksikliğimizin olduğu bir noktaya değinmek istiyorum. Okul ve üniversite arasında kopukluk var. Bu kopukluğu giderebilecek kişilerin lisansüstü eğitim alan öğretmenler olabileceğini düşünüyorum. Bu öğretmenlere öğrendiklerini uygulayabilecekleri üniversiteyle birlikte yürütebilecekleri çeşitli görevler verilebilir. Müfredat liderliği, eğitim liderliği, eğitim öğretim müdür yardımcılığı, lider öğretmen gibi isimler altında üniversitedeki teorik bilgiyi uygulama fırsatı verilebilir. Okul bazında bu tür çalışmalar yapılabilir. Ayrıca başta okul müdürü olmak üzere ilçe, il ve bakanlık bünyesinde eğitim öğretim işine bakan tüm idarecilerin bu görevi alabilmeleri için ön şart olarak eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmış olma şartı konulmalı. Böylece liyakatsiz kişilerin boşu boşuna bu makamları işgal etmelerinin önüne geçilmiş olur.”

Ö11: “Birçok kişinin Eğitim Yönetiminin ne olduğunu bilmemesi bu programın varlığını sıkıntıya düşüren faktörlerden. Lisans düzeyinde ki öğrencilere (özellikle öğretmenlik branşında olanlara) ders arasında bu programın varlığını, içeriğini, önemini ve sorumluluğu hakkında bilgilendirme yapılabilir.”

Ö16: “Daha çok tanıtımı olmalı. İçeriği daha iyi anlatılmalı. Çünkü dışarda çoğu insan bunun okulu mu olur diye düşünüyor. Bunu da açıklamak zorunda kalıyoruz.”

Katılımcıların EY alanında lisansüstü eğitim yapılmasının sonuçlarına yönelik görüşleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmeyenlerin sonuçlarına ilişkin bulgular

Kategori	Kodlar	n
Mesleki	Liderlik	9
	Terfi	5
	Kurumu iyileştirme	3
Ekonomik	Ücretlerde artış	4

<i>Sosyal</i>	Yeni sosyal çevre	8
<i>Teori-uygulama ilişkisi</i>	Teoriyi uygulamaya aktarma	5
	Teorik altyapı	3
	Araştırma yeterliği	2
<i>Olumsuz</i>	Sosyal hayatın gerilemesi	6
	Maliyet	4
	Hobilerden uzaklaşma	2

Çalışma grubunda bulunan katılımcılara “Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmenin sonuçları nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, verilen cevaplara ilişkin önemli görülen kısımlar çalışma grubunda yer alan kişilerin kendi ifadeleri ile aşağıda özetlenmiştir. Tablo 5’te katılımcıların mesleki sonuçlar kategorisinde liderlik ($n = 9$) ve terfi etme ($n = 5$); diğer kategorisinde ücretlerde artış ($n = 4$), yeni bir sosyal çevre kazanma ($n = 8$) ve teori ve uygulamayı birleştirme ($n = 5$) ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte katılımcıların lisansüstü öğrenim görmenin olumsuz bir takım sonuçları olabileceğini de ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların görüşlerine göre olumsuz görüşler kategorisinde sosyal hayatın azalması ($n = 6$), lisansüstü eğitimi finansal olarak karşılamanın güçlüğü ($n = 4$) ve hobilerden uzaklaşma ($n = 2$) yer almaktadır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri şöyledir:

Ö1: “Eğitime bakış açısı gelişir. Bulunulan örgüt yapısı değiştirilip istenilen ideal şekle dönüştürülebilir. Öğretmen bazında baktığımızda maaşında az da olsa bir artış meydana gelir. Ders döneminde yeni arkadaşlar ve sosyal çevre edinilir. Eğitim yönetimi alanında daha bilinçli olduğu için idareci olduğunda daha iyi ve yenilikçi kararlar alabilir. Okulu değiştirip geliştirir.”

Ö5: “Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim yapmanın en önemli sonucu meslekte yükselme ve okulda diğer öğretmenlere bu alanla ilgili anlatabilecek, örgütsel öğrenme ortamı oluşturabilecek bilgi birikiminin olmasıdır.”

Ö6: “Meslekte yükselme, yeni bir mesleğe geçiş, yer değiştirme (yeni bir il, ilçe), sınıf içi uygulamaların daha etkili hale gelmesi, okul uygulamalarının daha nitelikli hale dönüşmesi, farklı kişilerle tanışarak onların deneyimlerinden faydalanma, farklı uygulamalara haiz olma, eğitim alanında yapılan yeni çalışmalardan haberdar olma, iş doyumu, paradigma değişikliği gibi olumlu sonuçları olabilir. Bunların yanında aile ile az vakit geçirmiş olma, maddi olarak kayıp yaşamış olma, öğrencilerinin eğitimine yeterli zamanı ayıramadığın için onların bazı ders eksiklikleri, arkadaşlarına yeteri kadar vakit ayıramayarak arkadaşlarını kaybetme gibi olumsuz sonuçları olabilir.”

Ö10: “Öğretmenin ve idarecilerin iş yaşamlarında teoriden faydalanmalarını sağlar. Geniş bir perspektif oluşturur, muhakeme gücünü artırır.”

Ö11: “Eğitim Yönetimi programının bana kattığı en güzel şey zaten bildiğim ama tam bilincinde olmadığım mesleğimin önemi. Derslerde öğretilen teorik bilgilerin kendi sınıfta uygulamaya dönüşmesi. Eğitimin tarihi, eğitime katkıda bulunan insanlar, kuramları, deneyleri hepsi mesleki gelişimin önemli parçaları. Teorik

altyapısının olması mesleğin icra edilmesinde çok daha bilinçli ve sağlam durmama neden oluyor.”

Ö14: “Bu alanda yüksek lisans yapıp aynı zamanda öğretmenlik yapan birçok öğrenci vardır. Bu öğrenciler için eğitim yönetimi alanı meslekte yükselme için büyük bir avantaj oluşturmaktadır. Yönetimin, liderliğin konularını çok iyi bilerek bu programı tamamlayan öğrenciler kalifiye birer yönetici anlamına gelebilir.”

Ö15: “Eğitim yönetimi alanındaki teori ve uygulamalar öğrenilerek eğitim alanındaki gelişmeleri takip edebilmek ve anlamlandırabilmek, çalışılan kurumda bir üst pozisyona terfi edebilmek, yönetim sürecinde alınacak kararlara aktif katılabilmek, yönetim ve liderlik alanında öğrenilen bilgileri uygulamaya dönüştürebilmek sonuçları arasında olabilir. Aynı zamanda lisansüstü eğitim, bilimsel düşünme becerisi ve diğer alanlarda da araştırma yürütebilme becerisi kazandıracaktır.”

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapan öğretmenlerin, lisansüstü eğitim sürecine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenlerinin incelenmesidir. Araştırma sonuçları öğretmenlerin eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğretim görme nedenleri arasında bireysel olarak fayda sağlanması bağlamında mesleki gelişim, sosyal statü sağlama ve ekonomik destek sağlamanın yer aldığını göstermektedir. İlgili alanyazında bu sonuçları destekleyen araştırmalar mevcuttur (Alabaş, Kamer ve Polat, 2012; Alhas, 2006). Sözkonusu çalışmalarda katılımcıların mesleki kolaylık sağlama ve akademik kariyer yapma gibi nedenlerle lisansüstü öğrenim gördükleri anlaşılmaktadır.

Mevcut çalışma kapsamında katılımcıların lisansüstü öğrenim görmelerine engel olan faktörler arasında görev yerinden izin alamama, ulaşım ve devam sorunları ve ekonomik sorunların yer aldığını belirttikleri görülmektedir. Bu bakımdan programların yürütülme saatleri, derslerin işlenme şekli ve görev yerlerinden izin alınması gibi hususlarda yaşanan sorunlara yönelik üretilecek çözümlerin, sürecin daha sağlıklı bir biçimde işlemesi ve lisansüstü eğitimin daha fazla öğretmenin erişimine açılması noktasında önemli olduğu söylenebilir. Bununla birlikte lisansüstü eğitimin özendirilmesi açısından, programdan mezun olacak öğretmenlere yönelik özendiricilerin artırılması önemli görülmektedir. Katılımcılar ayrıca ailevi sorumlulukların fazlalığı, yeniden öğrenci olmanın getirdiği sorumlulukların yoğunlaşması, farklı bir şehirde eğitim görme nedeniyle yaşanan ulaşım sıkıntısı, okulun iş yükünün fazlalığı, işten lisansüstü öğrenim görme için izin alamama, lisansüstü öğrenimin herhangi bir ekonomik getirisinin olmaması ve masraflı olması gibi nedenlerle lisansüstü eğitime devam edememektedir. Bu sonuç, konuya ilişkin yapılan başka araştırmalardan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir (Alabaş, Kamer ve Polat, 2012; Karakütük, 2000;

Nayır, 2007). Söz konusu çalışmalarda lisansüstü öğrenim gören öğretmenler genellikle programlarını çalışma ve öğrenciliğe aynı anda imkân verecek şekilde ayarlayamadıkları ve buna bağlı olarak derse devam etme konusunda güçlük çektiklerini ifade etmektedirler. 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde (2018) de öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görmelerine ayrı bir vurgu yapıldığı görülmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde öğretmenlerin lisansüstü programlara katılma ve devam etme koşullarının iyileştirilmesi önemli görülebilir.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar eğitim yönetimi alanında özellikle öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, müfettişlerin, politika yapımcıların, Bakanlık çalışanlarının lisansüstü eğitim almalarının eğitim uygulamalarının daha etkili bir şekilde yapılması konusunda önemli olduğunu dile getirmişlerdir. Katılımcılar, eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmenin teşvik edilmesi noktasında öğretmenlik ve yöneticilikte bu kapsamda unvanların getirilmesinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte katılımcılar lisansüstü öğrenim gören öğretmenlere belirli kriterler koşuluyla tayin hakkı verilmesi, maaş ya da ek derslerde ücret artışı getirilmesi, MEB ile üniversiteler arasındaki kopukluğun giderilmesinde lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerin çeşitli görevlere getirilmesi ve seminer dönemlerinde bu kişilerin ihtiyaç doğrultusunda hizmet içi eğitimler vermeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler lisansüstü öğrenim görmenin sonucunda yeni bir sosyal çevre kazandıklarını, kurumu iyileştirme ve geliştirme noktasında daha aktif rol aldıklarını, bir araştırmayı yürütebilme becerisi kazandıklarını, bu eğitimi alan yöneticilerin daha yenilikçi kararlar alarak dönüşümcü liderlik özellikleri gösterdiklerini belirtmişlerdir. Olumsuz sonuçları arasında ise sosyal hayatın gerilemesi ve hobilerine daha az zaman ayırma gibi hususları vurgulamışlardır.

Mevcut çalışmada katılımcıların önemli bir kısmının lisansüstü eğitim programının uygulanma sürecinde yaşanan sorunlar, programa devam ederken görev yapılan kurumlarda yaşanan sorunlar, program sonucunda elde edilen kazanımların yetersiz olması, teori ve uygulama arasındaki bağlantıların yeterince iyi kurulamaması ve bireysel olarak programa devam etmeyi engelleyen nedenler ile programa devam etmenin güç olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Katılımcıların ifade ettiği nedenler incelendiğinde özellikle eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim programlarının niteliği açısından değerlendirme yapılması durumunda teori ve uygulama arasındaki bağlantının yeterince kurulmaması ve program sonucunda elde edilen derecelerin görev yapılan kurumlarda karşılığının beklenenin altında olması ifadeleri önem kazanmaktadır.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak eğitim yönetimi lisansüstü programlarının daha etkili bir şekilde uygulanması bakımından bazı öneriler sunulabilir. Buna göre eğitim yönetimi alanının öğretmenlere, yöneticilere ve öğretmen adaylarına ayrıntılı tanıtımının yapılması, okul yöneticilerine eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitimin zorunlu hale getirilmesi, lisansüstü eğitim düzeyinde öğrencilerin masraflarını karşılamaları konusunda burs çeşitliliği sağlanması önemli görülebilir. Bununla birlikte araştırma sonuçlarına dayalı olarak lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerin izin hakkının yeniden düzenlenmesi, maaş ya da unvan gibi teşvik edici önlemlerin alınması, lisansüstü öğrenim gören öğretmen ve okul yöneticilerin okul-üniversite işbirliğinde aktif görevler almalarının önünün açılması da önerilebilir. Son olarak araştırma konusuna ilişkin üretilen bulguların sınırlı olması gerçeğinden hareketle konuya ilişkin farklı araştırma yöntemleri kullanılarak yapılacak çalışmaların alanyazına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Kaynaklar

- Alabaş, R., Kamer, S. T., & Polat, Ü. (2012). Öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitim: tercih sebepleri ve süreçte karşılaştıkları sorunlar. *E-International Journal of Educational Research*, 3(4), 89-107.
- Alhas, A. (2006). *Lisansüstü eğitim yapmakta olan Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerinin lisansüstü eğitime bakış açıları (Ankara ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Arı, E., Pehlivanlar, E. ve Çömek, A. (2005). Lisansüstü eğitimi öğrencilerinin gördükleri eğitim hakkındaki beklentileri ve görüşlerinin belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 231- 235.
- Aslan, G. (2014). Eğitim bilimleri yüksek lisans programlarına yönelik talebe ilişkin bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(5), 1777-1805.
- Aydemir, S., & Çam, Ş. S. (2015). Lisansüstü öğrencilerinin lisansüstü eğitimi almaya ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Education*, 4(4), 4-16.
- Baş, G. (2013). Öğretmenlerin lisansüstü eğitimden beklentileri: Nitel bir araştırma (Niğde İli örneği). *Yükseköğretim Dergisi*, 3(2), 61-69.
- Başer, N., Narlı, S., & Günhan, B. (2005). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (Özel Sayı 1), 129-135.
- Cresswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çakar, Ö. (1997). *Fen bilimleri alanında bilim adamı yetiştirme: Lisansüstü eğitim*. Ankara: TÜBA.

- Dilci, T. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yürütülen lisansüstü eğitimin öğrenci ve öğretim elemanları görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Doğusan, F. (2003). *İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin öğretmenlerin lisansüstü öğrenimi konusundaki tutumları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Dönmez, A., Aydoğdu, E., Sever, M., & Aypay, A. (2012). Öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik tutumlar. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 9-26.
- Ertem, H. Y. (2018). *The role of personal and organizational factors on student attrition from graduate education: Do or die?* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- İlhan, M., Öner Sünkür, M., & Yılmaz, F. (2012). İlköğretim öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi (Dicle Üniversitesi örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 22-42.
- İzgi, S. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencilerinin lisansüstü eğitime ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kahraman, Ü., & Tok, T. N. (2016). Eğitim yönetimi denetimi planlaması ve ekonomisi lisansüstü öğrencilerinin aldıkları eğitim hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 147-164.
- Kara, F. (2008). *Matematik öğretmenlerinin lisansüstü eğitim deneyimleri ve okul yaşantılarına yansımaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Karaduman, E. (2018). *The motivational orientations of adults in pursuit of graduate education* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Karakütük, K. (2000). Öğretmenlerin lisansüstü öğretimi konusunda yönetici ve öğretmenlerin görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 193-209.
- Karaman, S., & Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 94-114.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Newbury Park, CA: Sage.
- Nayır, F. Y. (2007). *Ankara’da eğitim bilimleri alanında lisansüstü öğrenim görmekte olan öğretmen, yönetici ve müfettişlerin sorunları* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Nayır, F. (2011). Eğitim bilimleri alanında lisansüstü öğrenim görmekte olan müfettiş, okul yöneticisi ve öğretmenlerin sorunları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(2), 199-222.
- Sabancı, A. (2011). Lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerin öğrenimlerine yönelik karşılaştıkları sorunlar, bu sorunlarla baş etme yöntemleri ve beklentileri. V. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu 7-8 Ekim 2011 Ankara.
- Sayan, Y., & Aksu, H. H. (2005). Akademik personel olmadan lisansüstü eğitim yapan bireylerin karşılaştıkları sorunlar üzerine nitel çalışma: Dokuz Eylül Üniversitesi-Balıkesir Üniversitesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi*, Özel Sayı: Lisansüstü Eğitim, 59-66.

- Sezgin, F., Kavgacı, H., & Kılınç, A. Ç. (2011). Türkiye’de eğitim yönetimi ve denetimi lisansüstü öğrencilerinin öz değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3), 161-169.
- Şaşmaz Ören, F., Yılmaz, T., & Güçlü, M. (2012). Öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik görüşlerinin analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 189-201.
- Turhan, M., & Yaraş, Z. (2013). Lisansüstü programların öğretmen, yönetici ve denetmenlerin mesleki gelişimine katkısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 200-218.
- Uslu, B. (2015). *Lisansüstü eğitim gören öğrencilerde kişisel başarı ile bireysel kariyer planlama arasındaki etkileşim: Bir vakıf üniversitesi örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yin, R. K. (2017). *Durum çalışması uygulamaları* (Çev. Günbayı, İ.). Nobel. Ankara.
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK], (2016). *Lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliği*. http://www.yok.gov.tr/documents/18755141/21995093/10_lisansustu_egitim_ve_ogretim_y%C3%B6netmeliği.pdf adresinden alınmıştır.

Extended Abstract

Purpose

In recent years, many teachers have been receiving graduate education for developing their occupational skills. This kind of education not only providing professional development opportunity for teaching professionals but also develop their science literacy. Therefore graduate programs organize their curriculum for offering a theoretical and practical agenda for applicants.

The aim of this study is to examine the reasons of students studying in the field of education administration for graduate education. For this purpose, the participants' opinions on the reasons for enrolling the graduate education, the obstacles for graduate education, who should attend graduate education, how to encourage for graduate education and the results of graduate education were examined.

This study, which aims to reveal the reasons of education administration students' reasons for enrolling graduate education, is designed in qualitative research method and as typical case study. In the typical case study, certain situations encountered in daily life are handled and examined within a certain framework. This study, which helps to examine a complex and difficult-to-understand situation by taking into account the variables that affect this situation, may have an exploratory or explanatory quality. As the research has demonstrated the opinions, thoughts and perceptions of the teachers about their graduate education experience have been classified as a typical situation and analyzed.

The maximum diversity sampling technique, which is one of the purposeful sampling methods, was used to determine the participants of this research. Variables such as gender, age, professional seniority, level of education, and graduate education period were taken as sources of diversity in determining the teachers to be selected for the study group of the research. A total of 16 teachers are the participants of the research. 11 of the teachers in the study group are women and 6 are men. The average age of teachers is 30, and the average years of seniority is 7 years. In addition, only one participant finished courses and studying on the master thesis project.

The research data were collected through face to face interviews with participants. These interviews were conducted by the first and second authors of the research. By contacting each participant before the interview, a consensus was reached on the place and time of the meeting. In the preliminary interview, however, the participants were informed about the scope, context and objectives of the research. Permission was asked to record the interviews made by the participants, and if not permitted, it was stated that the researchers would take notes during the interview. All participants allowed voice recording. In the current study, the authors tried to be sensitive about the ethical principles that should be followed in the qualitative research, and each participant was stated that they were free at the point of participation in the research before they started the interview, and that they could answer the questions as they wish. The interviews lasted between 40 and 60 minutes.

Results

In this study, the opinions of teachers who are enrolled to educational administration graduate program are examined. The main purpose of the research is to examine the reasons of teachers attending a graduate program. The results of the research show that among the reasons for the beginning graduate education in the field of educational administration, such as individual utilities, professional development, social status and economic support are highlighted by the participants. It is observed that the factors that prevent the participants from studying graduate education include not getting permission from their school administrators, not able to have transport opportunity to education building after their work schedule and have some problems

with financial issues. Also participants stated that they have great difficulty in making a balance for family and work life when they continue a graduate program. Also they emphasized that having a hectic workload in schools is an important disadvantages for focus on graduate program courses. Teachers who live and work in a different city but also try to continue a graduate program are very tired about transportation issues. They highlighted the negative consequences such as the decline of time spend on social life and for their hobbies. Finally most of the participants who are not able to take permission for continue graduate programs annoyed with their school principal.

Discussion and Conclusion

According to the results of the research, participants stated that educational administration graduate programs especially suitable way to improve teachers and school administrators' professional skills. Also they highlighted the importance of rethinking the school administrator appointment process. In this regard most of the participants stated that having a master degree should also take into account as an eligible criteria for school administrator employment policy. Based on our findings and other literature on teachers' professional development process, we should encourage potential school leaders to attend academic programs on educational administration. In an effort to help teachers and school leaders more closely their daily practices in school we offer a transition in educational administration graduate education programs that combining academic knowledge with educational leaders practices. Finally educational administration academics and graduate students could benefit from conceiving the reasons for attending this program as a practitioner.